

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A SZOVJET CÁFOL. Bécsből jelentik: A szovjetkövetség tiltakozó jegyzékét nyújtott át az osztrák kormánynak, amelyben tiltakozását fejezte be Hartlebnek a nemzetgyűlés legutóbbi ülésén hangoztatott azon vádjaival szemben, hogy Lengyel és Rappaport, a berlini szovjetkövetség két magasrangú tisztviselője, azért tartózkodott volna Bécsben, hogy a bolsevista agitációt előkészítsék.

ANTIMILITARISTA PROPAGANDA FRANCIAORSZÁGBAN. Párisból jelentik: Manginot volt hadügyminiszter a kamarában interpellációt jegyzett be, amelyben felvilágosítást kér a kormánytól, hogy az egyre fokozódó antimilitarista propaganda letörésére milyen intézkedéseket tesz.

CISAR LETT A ROMÁNIAI KATOLIKUSOK SZENÁTORA. Bukarestből jelentik: A szenátus tegnap döntötte el, hogy a szenátusban ki legyen a romániai katolikusok képviselője. Eddig Ma J l á t h Károly Gusztáv gróf gyulafehérvári püspök volt a katolikusok szenátora, erre való jogát azonban hónapok előtt bizonyos oldalról vitásá tették és azt javasolták, hogy Cisar bukaresti érsek kerüljön a katolikusok képviselőjébe a szenátusba. A szenátus legutóbbi ülésén tárgyalták az erre vonatkozó javaslatot és hosszabb vita után kimondták, hogy a katolikusok jogszerinti szenátora Cisar bukaresti érsek.

JORGA ELLENZI AZ AVERESCU-VAL VALÓ FUZIÓT. Bukarestből jelentik: Averescu tábornok külföldre való távozása előtt tegnap meglátogatta Valeni de Munteban Jorga professzort. Averescu tábornok ajánlatot tett a nemzeti demokrata párt vezérének a két párt fuziójára vonatkozólag. A Cuvantul úgy tudja, hogy Jorga tekintettel Averescu legutóbbi szenátusi magatartására, ezt az ajánlatot visszautasította.

POLGÁRHÁBORU IRORSZÁGBAN. Londonból jelentik: Irországból ismét polgárháboru előjelei mutatkoznak. A dublini grófságban tegnap a katonák és a republikánus érzelmi polgárság között heves összefutásra került a sor, melynek során mindkét részen számosan megsebesültek. A rendőrség őrizetbe vette Donellit és Merigant, két közismert köztársasági agitátort, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy ők ölték meg O'Higgins ir igazságügyminisztert.

A kormány szereti a kisebbségeket és azokkal a legjobb viszonyban kíván élni

Bukarest, július 31.

A kamara tegnapi előtti éjjeli ülésén az aradi választásokkal kapcsolatban Kräuter Ferenc dr. temesi képviselő hosszabb beszédben foglalkozott azokkal a gyanúsításokkal, amelyekkel a kisebbségi blokkot illették. Az idő előrehaladottsága miatt az ülést félbeszakították és Kräuter beszédét a tegnap délelőtti ülésen folytatta. Részletesen foglalkozik az aradi választásokkal és felolvassa egy bírónak a jelentését, amely hivatalosan megállapítja, hogy

kényszerítették a választás befejezésére olyan időpontban, amikor még a szavazók százai nem juthattak az urnához.

Kijelentette, hogy a helyi hatóságok semmibe se vették a belügyminiszter rendeleteit. Követeli ezen önkényes hivatalnokok megbüntetését.

Duca belügyminiszter rögtön válaszolt Kräuter felszólalására és kijelentette, hogy első ízben hallja azokat a panaszokat, amelyeket Kräuter felsorol. Hangsúlyozta, hogy ahányszor csak tudomására hoztak visszaéléseket, sohasem késett a szankciókkal. Így a választások idején felmentette Kis-küküllőmegye prefektusát, mert akadályozta, hogy tiz kisebbségi község választói szavazhassanak. Biztosította Kräutert, hogy

a kormány a legjobb érkekkel elélt a kisebbségek iránt és azokkal a legjobb viszonyban kíván élni.

Kérte, hogy minden ezen politikával

ellentétes aktust hozzanak tudomására a kisebbségi képviselők, hogy teljes szigorúsággal megbüntesse azokat a tisztviselőket, akik visszaéléseket követnek el.

Vaitoianu volt miniszter védelmébe vette az aradi választás lefolyását és kijelentette, hogy az ellenzék propagandáját sehosem akadályozták meg. Arról — mondotta — nem tehet, hogy a lakosság a liberálisokat szereti és az ő pártjukra állt azért a sok jóért, amit velük tettek. Felhozta Pop-Cicio István vejének az esetét, akit egy asszony megpofozott. Ezen kijelentésére nagy zaj keletkezett. Manolescu-Strunga, Michalache és Dobrescu Aurél hevesen összeszólalkoztak. A zaj elültével a kamara nagy többséggel igazolta az aradi mandátumokat.

Az ülést ezután félbeszakították és a képviselők átvonultak a metropolitába, ahol végighallgatták az elhunyt király lelkiüdvéért mondott gyászistentiszteletet. Utána visszatértek a kamarába, ahol folytatták az igazolási vitát. A balciemgyei választásokat a kamara. Betianu ellenzéki képviselő panaszainak a meghallgatása után, igazolta.

Parlament körökben komolyan tárgyalják annak a lehetőségét, hogy a kamara hétfőn befejezi úgy az igazolási, mint pedig a felirati vitát, miután a házelnökség a felszólalások számát nagyon megszorította. Amennyiben a vitát sikerül befejezni, úgy biztosra vehető, hogy a hétfő délutáni ülésen felolvassák az elnapoló kéziratot és a parlament megkezdheti nyári szünetét.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'16. Párisban —

Temesvári magánárfolyamok 1927 július 31-én reggel:

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai.)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénzben, a második áruban a harmadik bankjegyet középkurzuson.

Angol font: 796 00—798 00—800 00, dollár: 163 75—164 00—163 50, dinár: 289 külföldi, 284 belföldi, 284 effect, hollandi forint 65 60—65 70—65 70, francia frank: 6'42—6'45—6'45, olasz lira: 8'95—8'98—9 00, cseh korona: 4 86—4 88—4'80, osztrák silling: 23'00—23 10—23 00, német márka: 39'10—39'20—39 20, magyar pengő: 28'50—28'60—28'60, svájci frank: 31 55—31'65—31 60.

Terményárak:

Buza 730, árpa 540, rozs 580, zab 450, tengeri 580 lei métermázsánként ab feladóállomás.

Cisar szüzbeszéde kellemes benyomást keltett

Bukarest, július 31.

A szenátus tegnap délután ülést tartott, amelyen Cisar római katolikus érsek, akinek jogszerinti szenátusi mandátumát tegnap ismerték el, tartotta meg szüzbeszédét. Az érsek Románia katolikus hívóinak nevében mélyes fájdalmanak adott kifejezést Ferdinand király elhunytá fölött, akinek érdemeit méltatta. Utána a katolikusok nevében hűségnyilatkozatot tett az ifjú Mihály királynak és a régenstanácsnak, majd kijelentette, hogy imádkozni fog a fiatal királyért. Értékelné tudja azt a kitüntetését, amely őt azáltal érte, hogy elismerték szenátusi mandátumát és igéri, hogy legjobb tudásával és tehetségével dolgozni fog az ország továbbfejlesztése érdekében. Ő mint a Románia római katolikus hívóinak szenátora kapta a megbízást és ezért minden pártérdeken felül a katolikus lakosság érdekeit fogja képviselni nemzetiségre való tekintet nélkül. A napi politika kérdéseivel nem kíván foglalkozni annál is inkább, mert hiszen a kisebbségeknek megvannak a képviselőik. Az ő működése tisztán egyházi tere fog szorítkozni. Az érsek szüzbeszéde a kisebbségek körében is kellemes benyomást keltett.

A Drachsler-ügy

csődválasztmánya megalakult

Temesvár, július 31.

A Drachsler csőddel kapcsolatban a felszámolási tárgyalásról irt tudósításunk kapasan megemlékeztünk arról a vitáról, amely Berger Armin dr. mint a Timisiana képviselője és Bárdossy Agoston dr. csődtömegmondok között keletkezett. Berger ugyanis a Timisiana nevében szavazati jogot kért a csődválasztmány megalakítására, ezzel szemben Bárdossy azzal érvelt, hogy a Timisianának nem lehet igénye szavazati jogra, miután a Timisiana tízezer dolláros követelése a Drachsler tulajdonát képező házra jelzálogilag bekebelezte és így biztosítva van. Ebben a kérdésben a temesvári csődbíróság tegnap hirdette ki a döntését, amely szerint a Timisiana is szavazati jogot nyert. A határozat kihirdetése után a csődválasztmányt a következő tagokból, mint a hitelezők képviselőiből alakították meg: Hajdu Frigyes dr., Gabriel József dr. és Várnay Elemér dr. A csődválasztmány elnöke Hajdu Frigyes dr., míg jegyzője Erdélyi Lajos dr. a Lloydársulat titkára.

A LUNAPARK az ország legkellemesebb szórakozóhelye.

Hétköznap d. u. 6 óráig szabad bemenet. 6 óra után belépődíj: 5 és 10 lei.

Katonazene, Jazz-band, vendéglő, bar, szabadszínpad.

30 elsőrangú attrakció, számos új érdekes változásban.

A lipcsei marionett bábszínház szenzációs vendéjátéka.

Egy érettségizett fiatalember téglát hord

elbocsátott tanítónó havi ezerötszáz leiért kölcsönkönyvtárt kezel, volt városi tisztviselők biztosítások kötésével, disznók eladásával foglalkoznak, egykori jegyző kövezési munkafelügyelő, nyugdíjazott telekkönyvi hivatalnok hordári megbízásokat végez

Temesvár, július 31.

Az egyik temesvári társadalmi egyesület pénzbeszédőt keresett. Rendszeres fizetés az állás után nem jár, hanem jutalékot kap a pénzbeszédő. Ez a jutalék alig rug havonta ezerötszáz-kétezer leire, mert hiszen az egyesület még nem régi, nincsen sok tagja és a tagdíj is alacsony. És mégis ennek dacára a jelentkezők száma olyan nagy volt, hogy az illetők az előszobában szinte sorfalat állottak. A legérdekesebb ebben az esetben az volt, hogy igen sok latainerember jelentkezett erre szegény állásra.

Három érettségizett fiatalember is reflektált a pénzbeszédői állásra és volt a jelentkezők között egy nyugalmazott postás és távirtda főtanácsos is.

A mai sanyaru gazdasági viszonyok által teremtett körülmények hozzák magukkal azt, hogy sok ember az értelmiségi pályáról leszorul és olyan állásokban igyekszik kenyerét megkeresni, vagy szűkös nyugdíját kiegészíteni, amely állásokhoz éppenséggel semmiféle képesítés nem szükséges. Sok száz ember változtatott így pályát Temesvárott is. Ki tudná valamennyit most hirtelen számbavenni? Nehányról, akiknek új elhelyezését a riporternek sikerült felfedni, az alábbiakban emlékezünk meg.

Az Erzsébetvárosi közbárány felé vezető ut mentén egy csomó új ház épül. Leginkább családi házak, de akad ott néhány villa is. Az esti órákban arra sétálva, az egyik épülő villa mellett éppen akkor haladtam el, amikor a kőművesek abbahagyták a munkát. Egyszerűen lejöttek az állványokról letették a szerszámot, melyet az inas szedett össze és vitt be a szerszámkamrába, aztán továbbmentek. Feltűnt, hogy egy napszamos, aki bizonyára téglát és habarcsot hordott egész nap, nem csatlakozott a többiekhez. Odament az épület egyik végében álló vizes hordóhoz, levetette kabátját és ingét s derékig alaposan megmosakodott. Törölközője nem volt, hanem megvárta, amíg a nap leszárítja. Közben a nadrágzsebéből elővett zsebkéssel kipiszkálta körmei alól a piszkot, amely ilyen munka közben alaposan beveszi magát oda. Aztán balkezebe vette a munkásingét és a kabátot és bement a szerszámkamrába.

Negyedóra alig telt bele és a szerszámkamrából jólöltözött uriember jött ki. Senki más, mint a kőművesek napszamosa. Tetőtől talpig, cipőtől kalapig átöltözött. A kezében duzzadt aktatáskát vitt.

Odaléptem hozzá, bemutatkoztam. Huzódva mondta meg a nevét. Beszédbe elegyedtünk. Az emberem később felmelegedett és elmondta történetét.

— Kereskedelmi érettségit tettem, — kezdte elbeszélését, — könyvelő voltam egyik nagy temesvári cégnél. Jó fizetésem volt és családot alapítottam. Két gyermekem is van, akik közül az egyik most végezte el az első elemi. Tavaly a cégem fizetési zavarokkal kezdett küzködni s felmondták az állásomat. Kerestem másikat, de nem találtam. Elteltek a hónapok és februárban a cég csődbe ment. Most már teljes időmet álláskeresésre fordítottam, de eredménytelenül. Mindenütt lepitettek és közben egész sereg más cég is csődbejutott. Ami kis pénzem volt, hamar feléltük. Próbáltam mindenfélét, nem sikerült. Ügynöksködtem, nem ment. Egy tavaszi napon a város szélén jártam reménytelenül és

mikor egy építkezésnél megállottam, eszembe jutott, hogy ott munkát keresek. Mikor köztölték, hogy felfogadnak és másnap reggel beállhatok, csak akkor eszméltem rá, hogy milyen feladatra vállalkoztam.

Másnap azonban korán reggel ott voltam a munkahelyemen. Ebben az aktatáskában hoztam magammal a legrosszabb ruhámat és egy inget. Mindenki nevetett az épületnél, amikor átöltözöttem. Nem törődtem vele, hanem végeztem azt a napszamos munkát, amit éppen rábízták. Nehezemre esett és különösen a tollhoz szokott kezeim szenvedtek. De hozzászoktam és az első hét végén boldogan vittem haza a fizetésemet. Azóta állandóan ezt a munkát végzem. Mikor az első épületet bevégeztük, a pallér áthozott egy másikhoz és most már a harmadik helyen vagyok. Reggel rendszeren öltözve megyek el hazulról, az aktatáskában hozom magammal a munkaruhámat és a napi kosztomat, este pedig hazatérek. A

házbeliék úgy tudják, hogy üzleteket közvetítek. Nyáron tehát megélünk, de hogy leszünk majd a télen, ha megszűnik az építkezés, azt még a jó ég tudja.

Van Temesvárott egy kölcsönkönyvtár, amely hirdetés útján kisasszonyt keresett, aki a feleknek kiadja a könyveket.

Ezerötszáz lei itt a havi fizetés és mégis rengetegen jelentkeztek. A reflektánsok között volt egy tanítónó is. Annak idején az esküit letette ugyan, azonban mivel nem voltak meglegedve a román nyelvben elért tudásával, elbocsátották.

Azóta próbált mindenféle állást keresni, de hiába. Most aztán boldog, hogy megkapta ezt az állást. Az özvegy édesanyjának is körülbelül ennyi a nyugdíja a háromezer leiből havonta tengednek el ketten.

Egy szegény özvegy egyetlen fiát nagy nélkülözések árán taníttatta a piaristák gimnáziumában. Minden reményük az volt, hogy a fiu elvégzi a nyolc osztályt és aztán valami kis hivatalt vállal. A hivatalt azonban hiába kereste. De mert élni kell és mert nem nézhette, hogy anyja mennyit nélkülöz miatta, beállt munkásnak egy nagykereskedésbe. Csomagol és olykor kereskedőnek és magánvevőknek szállít árut. Az anyjának azt mondta azonban, hogy talált egy kis hivatalt. Közben állandóan figyeli a lapok hirdetéseit és ha tényleg talál valami állást, akkor ott hagyja a boltot. Attól nem kell tartania, hogy anyja felfedezi a titkot, mert a szegény nő nem mozdul ki a lakásából.

Egyik volt városi tisztviselő biztosítások kötésével foglalkozik, egy másik pedig disznók eladásával. Egyik volt óvónő kertészeti üvegházban foglalkozik.

Egy elbocsátott községi jegyző Temesvárott mint munkafelügyelő működik utcafé kövezésnél. Egy másik volt jegyző raktárnok egy tüzfakereskedésben. A józsefvárosi piacon látni lehet egy oregebb embert, aki rendszeresen ajánlkozik a bevásárló asszonyoknak, hogy hazavissza, amit vettek. Telekkönyvi hivatalnok volt valamikor. **k: e:**

Az elhunyt király csendes mulatása

Temesvárott első bánsági tartozkodása alkalmával

Temesvár, július 24.

Néhai Ferdinánd király uralkodása már a történelemé. Ott alussza örök álmát a Curtea de Argesi családi sírboltban és álma bizonyára csendes és nyugodt, mert mint uralkodó és mint ember egyaránt nagy és tiszteletreméltó egyéniség volt. A néhai királyról számos kedves történet kering a lakosság körében, melyek nemes emberi szívről, mély megértésről és demokratikus gondolkodásról tesznek tanúságot. 1923-ban, első temesvári látogatása alkalmával történt az alábbi eset.

A király részére lakosztályul a prefektusú dolgozószobákat és a mellette lévő titkári szobát rendezték be. A nagytermet az étkezések céljaira alakították át. A vacsorára a király egyenes óhajára az udvari kíséreten kívül a temesvári közélet előkelőségeit is meghívták. Étkezés közben Konstantinovits Károly cigányzenekara muzsikált. Va-

csora után Öfelsége visszavonult, de kívánságára a többi ur együttmaradt még és a zene hangjai mellett kellemesen szórakozott. Az egyik ur egyszerre észrevette, hogy a titkári szoba ajtaja félig nyitva van. Odament és halkán becsukta, nehogy a zene hangjai az uralkodó nyugalmát zavarják. Legnagyobb esodálkozására nemsokára látta, hogy az ajtó ismét nyitva van. Újra becsukta, de az előbbi eset megismétlődött. Ez eovideig így ment, mikor az ajtónyitásban egyszerre megjelent Ferdinánd király mosolygó arca és így szólt a társasághoz:

— Ne vegyétek rossz néven az urak, de én is szeretem a cigányzenét és én voltam az, aki mindig újra meg újra kinyitottam az ajtót.

Öfelsége azután visszatért lakosztályába de gondosan vigyázott arra, hogy az ajtó nyitva maradjon. Természetes, hogy ezekután az urak közül már senkisé sem csukta be az ajtót.

Nászrepülés

Kádár Imre regénye.

A méhkirálynő drágán adja a maga szerelmét. A himudvarlól egész raja száll a nyomában és a legtovább bírja, azé lesz, de a szerencsés méhférj a nász után életével fizet a rövid boldogságért. A méhek életében nászrepülésnek nevezik ezt.

Nászrepülésnek keresztelte el Kádár Imre a maga regényét, amely az Erdélyi Szépművészeti Társaságban jelent meg. Kovács István husz esztendőn keresztül szalad Fekete Judit után, a versenyben elhagyja egy csomó vetélytársát, végül egy botrányokkal teljes éjszakán erőszakkal magáévá teszi, utána a tengerbe veti magát és meghal. Judit: méhkirálynő, István: méhvarlól, a történetük: nászrepülés.

Kádár Imre regénye olvastatja magát. Ha az első oldalát végigfutjuk, kíváncsiak vagyunk a többi száznyolecvanra is. Észembe jut az a bor, amely itatja magát, bárha csak gyenge homoki vinkó és megszű áll a tokaji aszutól. Kádár Imre regénye is kedves olvasmány, bárha jobb regények elég sűrűn teremnek ennél. Sok ebben a regényben a fogócskajáték. Kovács István és Fekete Judit gyermekkoruktól kezdve huszonöt éven át fogócskáznak. Judittal fogócskáznak még hosszabb-rövidebb ideig Brenner, Kanizsay és Baumgartner nevű urak is. Ezek más játszmában és más értelemben fogócskáznak azonban Kovács Istvánnal is. Kovács István viszont átmentileg fogócskázik Fabriceus Illussal, egy norvég festőnővel és néhány más leánnyal. Viszont valamennyi nászrepülővel fogócskázik Vági József, az ideggyógyászati klinika első tanársegéde, aki konokul a fejébe vette, hogy juszt is tanulmányozza mindenkinek a lelkét, az idegeit. Ez a Vági mindenkiről tudja, hogy kibe szerelmes, hogy ki mit fog csinálni, jogot formál magának ahhoz, hogy tragédiákat előzzön meg. Legjobb barátai pedig azzal hálálják meg kéretlen prokártságát, hogy rája hagyják agyvelejjüket: nesze, tanulmányozd!

Ami itt Kádár regényében kifogásolni való akadt, az csak Kádár Imre újságírói adottságából ered. Kádár Imre újságíró, sokat dolgozott ezen a pályán és ez rányomja bélyegét regényére is. Mintha ez a regény egy nagy riport volna és ezért ri ki belőle a fogócskázások riportszerűsége. Pedig a két főszereplő története érdekes, gyerekkoruktól fogva szerelmesek egymásba, vívódnak, gyötrődnek, amíg eljutnak a finishhez, amikor István végül mégis csak megfogja az előle futó Juditot.

Van a regényben néhány valószínűtlenség is. Így valószínűtlen, hogy Baumgarten két éven át férje Juditnak anélkül, hogy tulajdonképpen a férje lenne. És valószínűtlen, hogy a feleségével olyan megállapodása volna, hogy ha az még egyszer szóba áll Istvánnal, akkor Baumgarten férji jogainak gyakorlásába léphet. Háttha Judit sose állt szóba Istvánnal? Akkor sohse lett volna reménye rá, hogy a felesége a felesége legyen fizikailag is. Valószínűtlen továbbá, hogy egy bankár előkelő montekarlói szállóban feszítővassal akarja a felesége szobájának ajtaját feltörni és még valószínűtlenebb, hogy a feszítővasat ennek a finom szállónak a portása adja neki.

Mindazonáltal hiszem, hogy Kádár Imre regényét sokan fogják olvasni. Akik egy-két órás tiszta szórakozást keresnek: feltétlenül olvassák el. Nyelvezeténél fogva is részleg erre. Nyelvezete szép, pallérozott, ékes, válogatott.

Félegyházi

Értesítés

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a **GRAND HOTEL FERDINAND** éttermét f. é. augusztus hó 1-én megnyitjuk.

Elsőrangú konyha, figyelmes kiszolgálás.

Szives pártfogást kér az igazgatóság.

Gyomlálás a magyar ujságírás kertjében

Mussolini megbünteti az olasz lapokat, amelyek idegen szavakat használnak — A magyar ujságírásnak nincs Mussolinija, és ezért kell magunknak örködnünk a nyelvünk tisztasága fölött

A magyar kisebbségi ujságírás feladatai

— Ejja, ejja- állala!

Felemelt karral szeretnék Mussolini elé lépni és ezt a fascista időzölést feléje kiáltani. Mussolini, aki megmutatta, hogy nemcsak a politikával törődik, hanem archeológiával, művészettel és egyéb kulturális dolgokkal is, most beleszól az ujságok dolgába is. És ezt az olasz nyelv tisztasága érdekében teszi. Rendeletet adott ki, melyben megparancsolja, hogy mindazok az ujságok; melyekben ezentúl idegen szavakat használnak, büntetést fognak fizetni. A büntetést esetenként és idegenszavanként róják ki.

Ezért szeretném Mussolinit üdvözölni. Bárha minden ország ujságíróinak akarna a maga Mussolinija! Az ujságok mindenütt nemzseknek az idegen szavaktól. Hiszen megengedem, hogy az ujságírói munka gyors munka, tudom jól, hogy az ujságíróknak sokszor nincsen sok ideje, hogy a szavakban válogasson és hogy legtöbbször az idegen szó önkénytelenül jut a tolla hegyére: Éppen olyan önkénytelenül írja le, amilyen önkénytelenül gyakorta beszédében használja.

Az erdélyi és bánági magyar ujságok is tele vannak idegen szavakkal. Vannak szavak, igaz, melyek nem pótolhatók saját nyelvbéli szavainkkal, vannak idegen szavak, melyeknek magyar formája nem mindig fedi azt a fogalmat, melyet az olvasó előtt fel akarunk idézni, azonban az ilyen szavak ritkák.

Ha az ilyen szavakat használjuk is, nincsen semmi szükség arra, hogy majdnem minden ujságsorban használjunk olyan idegen szót, amelyre jó és megfelelő magyar szavunk is van. Csak ujságírói felületességgel és nemtörődomséggel magyarítható a tulsok idegen szó használata. Amint a buza közül a konkolyt, éppen úgy kell az idegen szavakat saját nyelvünkben gyomlálni. Mussolini talán kissé erős eszközt használ, de mindenesetre igen tiszteltetelmű a szándéka és dicsérendő az a törekvése, amellyel az olasz nyelv tisztasága érdekében eljár.

Az erdélyi és bánági magyar ujságíró mögött nem áll semmiféle Mussolini, aki azzal ijesztgetné, hogy minden használt idegen szó után büntetést szab ki rája, ellenben a magyar ujságíróknak magától rá kellene jönnie arra, hogy a magyar ujságnyelv csak úgy szép, ha

mentől mentesebb az idegenszavaktól, idegen kifejezésektől.

Vannak, akik azért használják az idegen szavakat, hogy ezzel tudásukat fitogtassák. Vannak viszont aztán olyanok is, akik idegen szót azért használnak, mert tulkényelmesek ahhoz, hogy utánagondolkozzanak kisé, micsoda magyar szó is felel meg az idegen szónak.

Vannak végül olyanok, akik rossz szokásból spékkelik tele írásukat idegen szavakkal. Olyan ez az írás, mintha nemes rózsákból álló eszokorba belenyomna valaki egy eszomó bógáncsot.

Büntető következmények nélkül is le kellene szokniok a magyar ujságíróknak arról, hogy idegen szavakat használjanak. Ma Romániában a magyar kisebbségi ujságírók sokkal fontosabb missziót töltenek be, mint azelőtt. Régente csupán az volt a feladatuk, hogy a napok eseményeinek egyszerű beszámolóit legyenek. Ma azonban, mikor mind-egy kevesebb a magyar iskola, a magyar ujságírók a magyar nyelvnek a kertészei. És ezeknek a kertészeknek a nyelv virággyait meg kell tisztítaniok minden oda nem való idegen elemtől, amely az igazi nyelvvirágot elnyomja. Ujságíró-szervezetünkben csináljunk népszerűséget annak a gondolatnak, hogy magyar ujságíró írásában csak magyar szót használjon. És ha nem is tudunk pénzzel megbírságotolni idegen szavakat használó kartársainkat, de legalább csipkedjük meg őket írásban. Egy fiatal kartársam mesterműnek beillő egyik riportján azzal ejtett szépségfoltot, hogy egyik helyen a „nem gyakorlati“ magyar kifejezés helyett az „unpraktikus“ német szót használta. Ennek az ujságíróknak a következő kis verssel igyekeztem az idegen szavak használatától kedvét elvenni:

Magyar szó kell magyar nyelvben,
tényleg is ám, nemesak elvben
s rég tudja minden praktikus:
unpraktikus — unpraktikus!
Ez a rusnya szót hol vetted?
Tán mint bacillust felszedted?
Ilyet bizony sose tegyünk,
idegen szót át ne vegyünk,
van minékünk elég szavunk,
fejezzük ki véle magunk!
Gondolkozz hát, mikor irkálsz!
Idegen szóval csak firkálsz!

Az idegen szavakkal kapcsolatosan mindjárt meg kell rónom a ma-

gyar ujságírók egy másik nagy hibáját is.

Utón-utófélen tobzódik sok ujságban a magyartalanság, legtöbb esetben a germanizmus. Sokan vannak a céhben, akik magyarul irnak, de nem magyarul, de nem magyar forma szerint.

Hirtelenében csak néhányat fűzők itt eszokorba. A törvényszéki tudósításokban sokszor olvassuk ezeket a kifejezéseket: „felebbezést kisorsgetni“, „az ügyet kivizsgálják“, „a nyomozást bevezetik“, „a vizsgálóbíró kiszállott a helyszínére“, „az ítéletet megtámadták a táblához“. Hiszen mindezt ki lehet fejteni szépen és jól magyarul is. A magyareMBER a felebbezést megsörgeti, az ügyet megvizsgálja, a nyomozást megkezdi, a törvényszék ítéletét pedig megfelebbezi a táblához. A vizsgálóbíró pedig nem tud szállni, hadem kimegy a helyszínére. Sok ujságíró különösen az időpont meghatározásánál szereti használni a németes szószaporítást. Így például van, aki azt írja: március hónap hetedik napján. A márciusban már benne van a hónap is és mellette levő számban benne értjük azt is, hogy az annak a hónapnak hányadik napja. Hát nem jobb így: március hetedikén? Éppen olyan csunya kifejezés: a tegnapi napon és a mai napon is. Tessék cifrázás nélkül írni: tegnap, ma. Vannak aztán ujságírók, akik ujszerű kifejezések gyártásával akarnak eredetiséget teremteni. Minap például

egy ujságíró azt akarta írni, hogy az egyik tábornokot állásától felmentették és helyette azt írta, hogy az illető tábornok visszahívást nyert. Ennek a nyereseménynek a tábornok bizonyára kevésbé bült, mintha főnyereseményt nyert volna.

És a sok magyartalanság közül végül felemlitek még egyet, amely szintén igen gyakori. Sok ujságíró nincsen tisztában vele, hogy a magyarban az e kérdőszócskát csakis az állitmányhoz lehet hozzáfűzni. Van, aki azt akarja mondani: nem látták-e a tettet? Ehelyett azonban azt írja: nem-e látták a tettet? Ezt a példát azért hoztam fel, mert ezt a kis kérdőszót legtöbbször a „nem“ tagadósóhoz kapcsolják helytelenül.

Tudom, — ismétlem, — hogy az ujságíró gyors munkát végez. A

szerkesztő sürgeti a kéziratot, mert a nyomda türelmetlenül várja a munkát, mégis valamennyire vigyázni is kell. A pongyola, hebe-hurgya ujságcikknek nem lehet mentsége az, hogy hamarosan készült. A legtöbb ujságírónál, mint fentebb mondtam, az idegen szavak használata és a magyartalanság csak rossz szokás. A rossz szokásokat pedig egy kis akarattal, egy kis önuralommal könnyen le lehet vetni.

Kubán Endre.

Vasárnapi csevegés

a modern ember betegségről

A modern embernek semmi sem okoz annyi felesleges gyötrelmet, mint a maga vagy mások idegessége. A világ nagy erkölcsi hadjáratát az idegek fogják eldönteni. A testi és lelki idegbajt kell felismerni és gyógyítani, különben hasztalan a nemzetközi ankézés és a filozofálás. Az idegesség: ez az a nemzetközi nyavalya, amely súlyosan ránehezedik a ma emberére. Ideges mindenki, a cseléd, a tejesasszony, a házmester, ideges a főnök, az utcaseprő, a villamoskalauz és az utas. Ideges a ház, az utca, s néha olyan az élet, mintha egy nagy örültekházban rohannál ronggyá tépett idegekkel.

Jutott-e már eszedbe gondolkozni azon, te, saját és mások idegei által meggyötört állampolgár — kérdezi Amerika egyik kiváló ideggyógyásza — jutott-e eszedbe megállapítani: miből is ered voltaképpen ez az idegesség? És nem gondoltad-e, ha csakugyan foglalkoztál vele, hogy az „idegesség“ szó milyen kitünően volna helyettesíthető például ezzel a kifejezéssel: az önfegyelmelés elégtelensége, vagy hiánya?

Ime egy eset. Egy jónévű kereskedő panaszkolta, hogy milyen kínos helyzetben van. A cégtársa elviselhetetlenül idegessé teszi egy rossz szokásával. A cégtárs ugyanis beszéd közben folyton azt mondja: „Hallom... hallom“. Öt már ez a „hallom... hallom“ valósággal örjögésbe kergeti.

És itt van az anya, akinek a kedélytelensége és állandó izgatottsága izgatottá, türelmetlenné tette valamennyi gyermekét és okatlan idegességével szinte szétrobbantotta maga körül az otthont.

Egy ideg orvos praxisában fordultak elő ezek az esetek:

— Kérdés — mondja az orvos — meggyógyíthatjuk-e ezeket a betegeket és hogyan gyógyíthatjuk meg? Semmiesetre sem hideg — vagy meleg — vizet lepedőkkel, masszázsszal, hízó vagy soványító kurákkal. Sokkal inkább a lélekben gyökerezik itt a baj és nem a fizikumban. Még akkor is ha már fizikai megbetegedés jelentkezik, az azt előidéző lelki okokat, a baj kuforrását kell megszüntetni. A kereskedővel, azzal a „hallom... hallom“-emberrel igen egyszerű az eset. Az orvos kikérdezi a cégtársat, nincse-e valamely rossz szokása a barátjának? „De igen — mondja ő — folyton azt mondja beszéd közben „értem-értem“... Ugy? ez valóban érdekes. Most már nincs más hátra, mint a két cégtársat azonos időben jelentetni meg a rendelésben és a panaszkodó idegesnek tudomására hozni, hányszor felelt ő a „hallom-hallom“-ra „értem-értem“-mel. Azóta figyelik egymást és nevetnek egymáson.

Az ideges anyát — meséli az orvos — aki a bolondok házába akar költözni „rossz“ gyermekei közül, hat hétre el kell választani gyermekeitől. Akkor kiderült, hogy gyermekei a legvidámabb és legszofogadóbb angyalok. Megszűnt a baj forrása. Mikor az ideges anya hat hét múlva hazakerült, a gyermekek megrohanták az orvost: „Oh, doktor bácsi, milyen jó, hogy meggyógyította anyukát!“ Pedig a kura csak az volt, hogy megértették az anyával, hogy ő maga a kuforrása minden bajnak.

Fáradtság,

idegesség ellen, fogyasszon naponta néhány „dragee“ vagy táblácska alakú

vitamin tápszert

amitől idegrendszere bámulatosan megnyugszik, fáradtsága eltűnik, ingerlékenysége eloszlik, munkakedve hatalmasan fellobban és jókedéyle teljesen visszatér.

ARNEA vitamintápszert minden gyógyszertárban kapható.

Kérjen ingyen mintát a Gea-Krayer Laboratoriumtól Timișoara.

Hirek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4

Telefonszámunk:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felölös szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az ókirályságban 4 lei. Külföldön előfizetési díj egész évre 900 lei, fél évre 500 lei.

Felölös szerkesztő:

VUCHETICH ENDRE Dr.

Kedves Ibike

aki messze Győr városából levelet küldtél nagyanyának Temesvárra és csak úgy emezted: nagyanyának, de nevet nem tettél oda, most én, a komoly szerkesztő bácsi, írok neked pár sort. Hát, kedves Ibike, tudatlak, hogy a nagymama megkapta a leveledet. Megirtam az újságba, hogy a győri Ibike levelet küldött az ő temesvári nagymamájának és hogy ez a levél a szerkesztőségbe került. És jó volt ezt megírni, Ibike, mert nagyanya, a drága nagyanya, elolvasta az újságból, hogy levelet küldtél neki és eljött érte. És majdnem sirt örömeiben, hogy te irtál neki. Ó, nagyon szeret téged nagyanya és biztos, hogy majd ha elmegy hozzátok, elviszi neked a szép babát és a festékedet, melyet itt feledtél. Csak légy jó ezentul is, Ibike, légy szófogadó, engedelmes, szeresd jó szülőidet és nagymama ezentul is és viszonzásul szeretni fog a jó Isten téged is. De azért máskor ha levelet írsz nagymamának, ne feledd el odairni a borítékra: özvegy Farkas Jánosné, Temesvár, Paesirta-utca. Ezt így kell csinálni, mert nem biztos, hogy minden leveled a szerkesztő bácsi kezébe kerül, aki most megtalálta a módját, hogyan kell a leveledet a nagymamához eljuttatni. Még azt akarom neked üzeni, hogy a nagymama tiszteltet, csókolat és hogy leveledre külön válaszol ő is. Én.

— Gyászistentiszteletek az elhunyt király lelkiüdvéért. Szombaton délelőtt Temesvár valamennyi vallásfelekezetének templomaiban gyászistentiszteleteket tartottak az elhunyt Ferdinánd király lelki üdvéért. A gyárvárosi görög keleti katedrálisban Stroca katonai lelkész mondta a gyászmisét, melyen Coste Gyula dr. prefektus, Prodan tábornok, Crismariu Oktáv dr. polgármesterhelyettes és számos hivatali és társadalmi előkelőség vett részt. A katolikus székesegyházban, ahol a megye képviselőiben Boleantu szubprefektus jelent meg, Fiedler István vikárius mondta a liberát.

Bukarestből jelentik, hogy Curtea de Argesben tegnap szintén rekviem volt, amelyre az uralkodó család tagjai, a régenstanács tagjai, a kormány és a főpapok különvontan utaztak. Mária királyné az elhunyt uralkodó sírhelye előtt térdreborult és hosszasan imádkozott és többször fájdalmasan felzokogott. A gyászistentisztelet után a királyi család tagjai Szinaiba, a többi megjelent pedig Bukarestbe tért vissza.

— Gutu rendőrigazgató szabadságon. Gutu Athanász rendőrigazgató, a bünygyi osztály vezetője, orvosi bizonyítvány alapján néhány heti betegszabadságra utazott. Távollétében Popovici Mihály rendőrigazgató vezeti hivatalát.

Létében fenyegette a kereskedelmet

az elmúlt évben a valuta állandó ingadozása

Temesvár, július 31.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara a tagok impozáns részvétele mellett tartotta meg tegnap rendes évi közgyűlést, amelyen Oprea János elnök, aki kegyeletes szavakkal parentálta el néhai Ferdinánd királyt. A beszéd a közgyűlésen jelenvoltak állva hallgatták végig. Beszéde végén Oprea elnök elítelte az ifjú Mihály királyt, majd hűségnyilatkozatot tett a régenstanács iránt. Indítványára a közgyűlés részvétáviratot intézett Mária özvegy királynéhoz és a régenstanács utján Mihály királyhoz.

Ezután Baltescu János dr. kamarai alelnök felolvasta a kereskedelmi és iparkamara 1926. évi működéséről szóló igazgatótanácsi jelentést. A jelentés, amely Lendvai Jenő vezértitkár munkája, hü képét adja az 1926. év gazdasági helyzetének, valamint a temesvári kereskedelmi és iparkamara működésének.

A jelentés foglalkozik a szomorú gazdasági helyzettel, azokkal a károkkal, melyeket a valuta állandó ingadozása okozott.

Nemcsak a kereskedelem, hanem az ipar is súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül és csak a tartaléktökéjének köszönhető, hogy meg tudott birkózni a súlyos helyzettel. A jelentés kiemeli, hogy az igazgatótanács és a kamara különböző osztályai az elmúlt évben minden a gazdasági életet érdeklő kérdésben igyekezett javaslataival és hozzászólásaival a köznek

ELLENTÉT ANGLIA ÉS AMERIKA KÖZÖTT A LESZERELÉS KÉRDÉSÉBEN. Londonból jelentik: A genfi leszerelési konferencia ismét veszélyben van. Az angol külügyminiszterium ugyanis Coolidge amerikai elnök nevében táviratot kapott, mely közli, hogy az elnök nem fogadhatja el Anglia genfi javaslatait, mivel ennek következtében az egyes nemzetek még nagyobb hajókat kényeszerűlnének építeni, mint eddig.

— Darvari tábornok bucsulátogatásai. Miként megirtuk, Darvari Mihály tábornok távozik Temesvárról. A tábornok tegnap bucsulátogatásokat tett Coste Gyula dr. prefektusnál, Bughetianu sziguranavezérfelügyelőnél, azonkívül a különböző hatóságok fejeinél, valamint az egyházak vezetőinél. A tábornok néhány napon belül új állomáshelyére, Bukarestbe utazik.

— Oprea János külföldi utazása. Oprea János a temesvári kereskedelmi és iparkamara elnöke, a Timisiana vezérigazgatója feleségével együtt öt hetes külföldi utra indult. A kamara elnöke szabadságidejét nemcsak üdülésre, hanem a külföldi gazdasági viszonyok tanulmányozására is fordítja.

— Világhírű vigjátékiró halála. Párisból jelentik: Fiers Róbert, a híres francia vigjátékiró, akinek darabjai a világ összes színpadain nagy sikert arattak, tegnap Strassburgban meghalt.

— A pápai követ gyászmisét mondott Csernoch lelkiüdvéért. Budapestről jelentik: Orsenigo Cezare bíboros, budapesti pápai követ szombaton délelőtt a Mátyás-templomban az elhunyt Csernoch János hercegprimás lelkiüdvéért gyászmisét mondott. A templomban megjelent Vass miniszterelnök, Klebelsberg kultuszminiszter, Pesthy igazságügyminiszter, Valkó külügyminiszter, Csáky hadügyminiszter, valamint Wright amerikai követ vezetésével a diplomaták kara, azonkívül az előkelőségek tábora.

hasznára lenni. A jelentés ezután részletesen kifejti, hogy a kamara milyen akciókat kezdeményezett az Averescu-kormány uralomrajutásának első napjaiban a valuta stabilizálása érdekében. Kritika tárgyává tette az 1926 szeptember folyamán életbeléptetett új vasúti tarifát. A temesvári kamara kieszközölte, hogy a Karánsebesen található vasúti hálózatokat a krajovai vasutigazgatóság hatásköréből ismét a temesvári igazgatóság körzetébe osztották. Akeiót indított a külföldi társ-kamarákkal közösen

a Temesvár-Nagykikinda-Szeged-Budapest-Bécs vasútvonal és gyorsárterherforgalom megnyitása, valamint a Temesvár-Csanád-Apátfalva-Szeged vasútvonal forgalomba helyezése érdekében.

A jelentés előterjesztése után Angelescu Konstantin, Vermes Ernő és Stachler Adam méltatták az igazgatótanács és Oprea János elnöknek odaadó munkáját. Morandini kormánybiztos a kormány nevében mondott köszönetet Oprea elnöknek és az igazgatótanácsnak a kamara szakszerű vezetéséért. A közgyűlés erre Oprea Jánosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Oprea János megindultan mondott köszönetet az igazgatótanács és a maga nevében az üdvözlésükért.

Miután a közgyűlés tudomásul vette a kamara 1926. évi zárszámadásait és Popovici Virgil a cenzortestület elnökének a jelentését, Oprea János elnök a közgyűlést berekesztette.

MEGALLAPITOTTÁK A TISZTVISELŐK FIZETÉSEMELÉSÉT. Bukarestből jelentik: A tisztviselők fizetési pótlékát az erre a célra kiküldött bizottság végleg megállapította. A tisztek és bírák a Manoilescu-féle törvényben biztosított emelést kapják, míg a más kategóriájú tisztviselők csak ebben a törvényben biztosított emelés nyolevan százalékát.

— Rendőrkomiszárok áthelyezése. Bogdan vezérfelügyelő, a rendőrprefektura vezetője Jancu János gyárvárosi és Tibu Sándor belvárosi rendőrkomiszárokat kölcsönösen áthelyezte.

— Seipel szabadsága. Bécsből jelentik: Seipel kancellár elhatározta, hogy a politikai helyzetre való tekintettel nyári szabadságát eredeti tervétől eltérően nem Karlsbadban, hanem Bécs közelében fogja tölteni.

— Áhírek Liphay lovrini földbirtokos Kanadába vándorlásáról. Az erdélyi lapok hasábos cikkekben számolnak be, hogy Liphay Béla báró lovrini földbirtokos Kanadába vándorol. A lapok tudósításai még arról is beszámoltak, hogy a báróra óriási adókat vetettek ki és ez juttatta őt arra az elhatározásra, hogy kivándorol. Csávossy József bárót, aki már évek óta Kanadában tartózkodik, megbizta, hogy részére terjedelmes birtokot vásároljon. Az erdélyi lapok híreivel szemben azonban az egész meséből az a tény, hogy Liphay báró valóban Amerikába utazott, de a többi állítások teljesen légbőlkapottak.

— Halálozás. Özvegy Schmecher Ferencné, született Bundy Rozália közismert temesvári vendéglősnő, hetvenöt éves korában meghalt. Temetése ma délután öt órakor lesz a gyárvárosi temető halottasházából. Számos rokona és ismerőse siratja elhunytát.

— Zsebtolvajok garázdálkodása. Schnauber Ilona háztartásbeli nő, aki a Csillag-utca lakik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Skudier-téri piacon ismeretlen tettesek felnyitották a kizárólag és abból kilencszáz lei készpénzt kioltották.

A BÉKE JEGYÉBEN. Londonból jelentik: Az angol légügyi kormány London fölött öt napos repülőgyakorlatokat tartott. Ezek most értek véget és pedig lesújtó eredménnyel, mert kiderült, hogy légi támadás esetén nem tudnák Londont megvédeni és az angol repülőket kénytelenek lennének megvárni.

— Beiratások a magyar kereskedelmi iskolába. A brassói ref. felső kereskedelmi iskola, mely az ország egyetlen magyar felekezeti szakiskolája és már kilenc éve működik, az első osztályba felvesz felekezeti külömbőség nélkül oly magyar anyanyelvű tanulókat, akik a gimnázium, reálskola (liceum) vagy polgári iskola negyedik osztályát eredménnyel elvégezték. Felvételi vizsgálat nincs. A II-IV. osztályba felvétetnek oly tanulók, akik az előző osztályt sikerrel végezték. Az iskola az általános műveltség mellett alapos szakképzést ad növendékeinek, akik a négy évfolyam elvégzése után államérvényes bizonyítványt nyernek. A beiratkozások az 1927-28. tanévre szeptember 1-10. között lesznek. Vidéki növendékek leveleire készséggel válaszol, valamint másirányú felvilágosítást nyújt, elhelyezésükben segítkezik az igazgatóság: Brasov, Kut-u. 11. sz. a.

— Huszonöt évig Temesvár város szolgálatában. Blasko Péter városi vámfőellenőr most ünnepelte meg huszonötödik évfordulóját annak, hogy Temesvár város szolgálatába lépett. Tisztviselőtársai ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesítették és Disela Pál pénzügyi tanácsos üdvözlő szavaiban rámutatott arra, hogy Blasko mindenkor kötelességtudó, lelkiismeretes és fáradságot nem ismerő alkalmazottja volt a városnak, aki idejét becsülettel szentelte a közszolgálatnak. A beszéd végén átnyújtották Blaskonak a kartársak ajándékát, egy remek ezüst cigarettatárcát. Blasko Péter meghatva mondott köszönetet az ünneplésért.

* **Nikkel tárgyak és finom acélárak, lakásdiszítési dolgok leszállított áron kaphatók Scherter Ottónál, Temesvár, Belváros**

— **A szökött rab állapota.** Megirtuk tegnap, hogy Molnár Bálint, szökött rab, a rendőrök által való üldöztetése közben, kétszer a mellébe szurt. A kórházban megállapították, hogy sebesülése, ha nem jön közbe komplikáció, nem veszélyes és hamarosan felgyógyul. Valószínű, hogy már néhány nap múlva visszakerül az ügyészségi fogházba, hogy önkényes eltávazása révén megszakadt másfél éves büntetését leülését folytassa. A szökésért külön büntetést fognak rá kimérni.

— **Az országuton elégett gépkocsi.** Tegnap Orczyfalva község közelében kigyulladt Weinberger dr. nagyváradi ügyvéd autója, amelyben csak a soffőr ült. A lányok pár pillanat alatt elborították az egész autót, mely teljesen elégett, csupán a vasváza maradt meg. A soffőr idejében kiugrott a gépkocsiból.

* **Női-panama és finom filckalapak legelőnyösebben N. C. Daniel cegnél a gyárépületben József tér 12.**

— **Baleset.** Cocora Sándor huszonhat esztendőes kocsis tegnap a sörgyárban egy száz literes teli hordót akart a kocsijára felrakni, miközben a hordó megesuszott és Cocora jobb kezének két ujját olyan erővel szorította a kocsi oldalához, hogy elájult. Cocora ujjai teljesen széttroncsolódtak. Sebét a mentők kötözték be.

— **Áramszünet.** Julius 31-en vasárnap reggel 6 órától délután 2 óráig ki lesz kapcsolva egész Gyár város.

„Ugy nézek ki, mint egy lovag?”

Feld Mátyás szinigazgató pere Fedák Sári ellen

Budapest, július 30

A budapesti bíróságot érdekes per foglalkoztatja, melyben a felperes Feld Mátyás, a városligeti színház igazgatója és ismert bohózatíró, az alperes pedig Fedák Sári primadonna. Feld Mátyás keresetében előadja, hogy annak idején, amikor Fedák Sári a kommunizmus idején Budapestről menekült, őt kérte meg, hogy Bécsben szerződést szerezzen neki, azonkívül Fedák minden akkori kiadását ő fedezte. Minthogy Fedák Sári kiadásait nem térítette meg, sem pedig azokat vendégszereplésekkel nem akarja kiegyenlíteni, azért több millió összegű kártérítés fizetésére kéri kötelezni.

A perfelvétel ebben az ügyben két hét előtt volt, amikor a tárgyalást szeptember végére halasztották. Mint-hogy azonban Feld Mátyás arról értesült, hogy Fedák Sári ismét Amerikába készül és visszatérésének ideje bizonytalan, beadványt intézett a bírósághoz, melyben a per mielőbbi tárgyalását kérte. Kérelmének elegett tettek és tegnap tartották meg a folytatólagos tárgyalást. A bíróság tegnapra idézte meg Fedák Sári is kihallgatásra. A bíróság tárgyalóterme zsufolásig megtelt kíváncsi színészekkel, írókkal és művészekkel. Mielőtt azonban kihallgatásra került volna a sor, hosszú és heves vita fejlődött ki Feld Mátyás és Fedák Sári ügyvédei között, mire a bíróság úgy döntött, hogy Fedák Sári kihallgatását csak hétfőn kezdi meg.

Fedák Sári kijelentette az újságírók előtt, hogy nem tartozik semmivel sem Feld Mátyásnak, mivel az neki annak idején lovagi szolgálato-kat tett, melyeket nem szokás megfizetni. Ezzel szemben Feld Mátyás azt állítja, hogy soha életében egy nőnek sem tett lovagi szolgálatot, még Fedák Sárinak sem. Mosolyogva mutatott sa-ját magára és kérdezte:

— Hát ugy nézek én ki, mint va-lami lovag?

Temesvári kereskedő elmekórházban kezeltette magát, mert idegességében inzultált egy rendőrt

Temesvár, július 31.

A temesvári hadosztálybíróság már másodszor napolt el egy tárgyalást, amely pedig elég érdekesnek ígérkezik. A vádlott egy ismert temesvári kereskedő, akit hatósági személlyel szemben elkövetett erőszakoskodással vádolnak.

Az előzmények néhány hétre nyul-nak vissza.

Az illető nagykereskedő üzletének vette, hogy a bolt még este negyed közelében posztoló rendőr észre-nyolekor is nyitva van, holott a nagykereskedőket már hét óra-
kor kell bezárni.

A rendőr kötelességszerűen bement az üzletbe és a tulajdonost figyelmeztette azzal a megjegyzéssel, hogy nyilván megfeledezett a záróráról. A nagy-kereskedő, aki ideges ember, rossz napja volt, a rendőrt a figyelmeztetés-re válaszul kidobta üzletéből és állító-lag tettleg inzultálta is. A rendőr az esetről jelentést tett felettes hatóság-nak. Azonban akkorára már a nagykereskedő is tisztában volt vele,

— Orsovát klimatikus gyógyhely-nek minősítik. Orsováról jelentik: Az orsovai társadalom néhány vez-ető tagja és a hivatalos közegek akeiót indítottak, hogy Orsovát kli-matikus gyógyhelynek ismerje el a közegészségügyi miniszterium és biz-tosítsa mindazokat a kedvezményeket, amelyek a klimatikus gyógyhelyeknek kijárnak. Az orsovaiak remélik, hogy mint klimatikus üdülőttelep és gyógy-hely Orsova forgalma felélénkül.

* Zsuzsi-étteremben ma, vasár-nap az étlap a következő: Ragout-leves, töltött savanyu káposzta, papri-kás tejfeles csirke nokerlivel, almás rétes. — Hétfőn az étlap ez: savanyu burgonya feltétellel, gyuvecses borda és vegyes palacsinta. Egy menü ára 50 lei, házonkívül is kapható. Na-ponta friss sör csapolás. Vasárnap egész nap nyitva. Tisztviselőibéd 32 lei.

Lábizzadás és ennek kellemet-len következményei kellemetlen égési fájdalom ellen lábsó a legbiztosabban segít. **PEDISAN**

— A magyar miniszterelnök állítókára. Pozsonyból jelentik: A kassai rendőrség letartóztatott egy Eperjessy László nevű fiatalem-bert, aki Bethlen István gróf ma-gyar miniszterelnök titkárának mon-dotta magát és rengeteg csalást köve-tett el. Eperjessy beférkőzött a leg-előkelőbb körökbe és ismeretségeit pénzszerzésre használta föl.

Színház

A dolovai nábob leánya. A gyár-városi katolikus ifjúsági egyesület műkedvelő gárdája, amely az el-múlt hónapokban számos szép si-kert ért el, ismét két új darabbal lép a közönség elé. Augusztus 6-án és 7-én, szombaton és vasárnap este kilenc órakor a nyári színházban előadják Herczeg Ferencnek egyik legszebb, kiváló nyelvezettől és fi-nom humorral megírt ötfelvonásos darabját, A dolovai nábob leányát. A címszerepet a Magyar Dalárda előadásairól előnyösen ismert Fa-ragó Erna fogja alakítani. A töb-bi nagyobb szerepekben Kopács-ka Pál, Turay Lajos, Megyery József, Mészáros Juliska, Rit-tinger Imre, Weszely Erzsé és Degrell István lépnek fel. A másik darab, melyre az ifjúsági egyesület gárdája készül, augusz-tus közene táján fog színrekerülni. Ez Zerkovitznak Árvácska című remek operettje, amely Temesvárott már évek óta nem került színre. A gyár-városi katolikus ifjúsági egye-sület ezeket az előadásokat egyesü-leti székházának helyreállítására rendezi.

Sport

A Kinizsi ma Aradon játszik. A Kinizsi az országos bajnokságért való küzdelemben ma délután Ara-don középdöntő mérkőzést játszik a kolozsvári Universtiteával. A mérkőzés igen hevesnek és nívós-nak ígérkezik és a Kinizsinek résen kell lenni, ha az Universtiteával szemben biztosítani akarja a győ-zelmét. A mérkőzés az aradi Gloria pályán kerül eldöntésre és délután hatkor veszi kezdetét. Biró Suciú kapitány (Brassó).

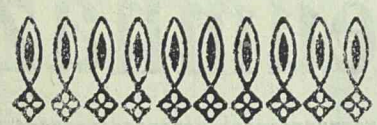
Országos atlétikai verseny lesz ma a Banatul pályán a TAC rendezésében. A verseny nagyszerűnek ígérkezik és hosszú évek után ismét svönyörű atlétikai küzdelmekben lesz része a temesvári közönségnek. A TAC rendezősége mindent meg-tett a verseny sikere érdekében és ezt eleve is biztosítja az a nagyszá-mu nevezés, amely a verseny min-den egyes számára érkezett. Az or-szág legjobb versenyzői állanak starthoz, maga a főváros is szá-matlan kiküldötttel képviseltette ma-gát. Az előfutamok már ma délelőtt tíz órakor kezdődnek a Banatul pályán. A verseny többi része pedig délután két órai kezdettel nyer le-bonyolítást.

A Kinizsi lemondja a bajnoki mérkőzéseket? A Kinizsi játékosai közül Tänzer, Teszler és Vogl aktív katonai szolgálatot teljesítenek. A három játékos emiatt állítólag nem vehet részt futballmérkőzéseken. A Kinizsi az engedély megszerzése érdekében megtette ugyan a kellő lépéseket, de abban az esetben, ha ez idejében nem érkeznek meg és három játé-kosa nem vehetne részt az országos bajnoki mérkőzéseken, úgy a Ki-nizsi — elterjedt hírek szerint — játékoshiány miatt a jövő bajnoki küzdelmekről visszalép.

Szerkesztői üzenetek

— Arbeiterzeitung. A vitát nem folytatjuk, mert annak csak akkor van értelme, ha a meggyőzés fegy-vereivel hatni lehet a meggyőző-désre. Várjuk bizonyítására, hogy tendenciózusan hamisít-e a lap hi-reket, a brósa előtt adunk alkal-mat. Ezen lépésünk megtételére ki-zárólag az indít, hogy az igazság keresése pártatlan fórum előtt le-gyen lehetséges.

KORA
mütermé
Gyárvaros
Andrássy-ut
4. sz. alatt van.

Hajsza a dicotyledones gamopetales után Napoleon

Írta: Lőrincz Miklós.

Magyar importcikket keresek Svájcban és egy egész napi kutatás után kénytelen vagyok végül megelégedni egy kis vendéglőben bécsi tormásvirstlivel, amelynél a tormát a mustár helyettesítette

(A Déli Hírlap genfi tudóstól.) Kérem az összes temesvári botanikusokat és vegyészeket, próbálják eldönteni, hogy a fentnevezett fűresa nevű növény milyen hatással van az egyesgerincű, állítólag majomtól származó, embernek nevezett teremtményre, mert engem egy a nevezett esoda tudományos szakirodalma, mint a jó Juli néni álnokul félrevezettek, mikor azt állították, hogy elősegíti a vérkeringést, izgat, frissít és étvágyat csinál. Nem mondom, hogy részben nincs igazuk. De csak abban, hogy izgat. Engem egész napon keresztül izgatott, egészen addig, míg nem jutottam hozzá.

Laikusok kedvéért mindjárt az elején elárulom, hogy ez a hosszú, szerintem kimondhatatlan, mások szerint görög elnevezés, éppen úgy jelent paprikát, mint krumplit. Engem nem a krumpli, hanem a paprika izgatott. Másokat talán nem érdekel ez a kérdés, de mégis megírom, mert ebből legalább annyit megtanul minden világjáró magyar, hogy mielőtt kiteszi a lábát a magyar földről, ne igen számíton arra, hogy ebből az izes, vörös, inycsiklandozó fűszerből egy mákszemnyit is szerez a tízóraihoz, ha csak nem hoz magával a Tisza mentéről egy kis zacskóval. Én azt a hibát követtem el, hogy nem a Tisza, hanem a Körös mentéről indultam el, ott meg jobban szeretnek sózni.

Ugy történt, hogy egy délelőtt Genf legszebb élelmiszeráruházának kirakatában szegedi paprikás szalonnát és magyar szalámit láttam. Szébb csendéleten régóta nem pihentem szememet. Akár a bika pillantotta volna meg a paprika piros színét... Csak a látszat. Bizonyos vakok benne, hogy a bika besétált volna a kirakatba, én pedig e helyett pénztárcám tartalmát vizsgáltam meg.

Ha már paprikás szalonnára, pláne szegedire nem telik, veszek paprikát. Utóvégre jó lehet azzal a salátával is, vagy más hasonló francia eledel. Szerényen érdeklődtem a kisasszonynál a paprika után, az azonban bambán rámbámult és komolyan jelentette ki, hogy ők csak élelmiszereket és fűszereket árulnak. Átmentem egy fűszereshez és addig magyarítottam neki, hogy paprikát akarok, míg esdeklőn kinyújtott kezembe nem nyújtott egy frankot, hogy ha nagyon szomjas vagyok menjek át a szomszéd kávéházba. A másik fűszeres már a

második mondatnál rámondott, hogy hagyjam békében, mert ugyanis van elég gondja, de a harmadik nagyon szívesen igazított utba:

— A tulsó oldalon lakik az unoka-öcsém, a keptyüs — mondta —; annak még biztosan van paprikája. Igaz, hogy ma csak a kigyóbőr a divat, de neki maradt tavalyról, akkor azt viselték.

Lehet, hogy igaza van a jó embernek, hátha nem is terem, hanem bőrből csinálják Szegeden. Már hallucináltam is, hogy valaha magam is láttam a pesti állatkert akváriumában olyan színű halat.

A keptyüs a sevrót ajánlotta, mert az a tartósabb, végre megelégedett volna, ha cérna-keptyüt veszek, de bennem erős volt az elhatározás. Kezdetben bennem ébredni a hazafi. Ha török-szakad, paprikával eszem ma a kávé! Már nem számítottam arra, hogy ebédig találom paprikát. Egyik üzlethől ki, a másikba be, egyik helyen szívesen fogadtak, a másikon nem is akartak velem beszélni, sőt egyik megfenyegetett, hogy átad a rendőrnek, ha a különböző felekezetek ellen izgatok. Így jutottam el Pharmacie Principalba, Genf legnagyobb egészségügyi áruházába.

— Van-e paprikájuk, kérdeztem remegve az egyik elárúsítót?

— Nálunk minden van, felelte fölényesen és átküldött az illatszer osztályhoz. Kedvesebbek és udvariasabbak voltak, mint a kereskedők és mikor megmagyarítottam, hogy valami nővényről, vagy halról van szó, amelyik piros, csak arra kértek, hogy mondjak le a színéről. Megszagoltatták velem mint növényt a széna-, szalma-, repkény-, dió-, viola és rózsaparfümöket, azonban mikor nem álltam kötélnek, már arra is vállalkoztak, hogy ha várok egy kicsikét, akkor megfestik. Csak akkor lepődtek meg, mikor a paprika egyik fontosabb ismertetőjele eszembe jutott. Poralaku.

— Poralaku? Akkor tessék itt balra.

Balra, a puderosztályon azt állították, hogy a Paprica-márka kifogyott, a piros, ha azonban ragaszkodom hozzá, akkor adnak. Csak azt sajnálták, hogy a Paprika-márka kifogyott, azonban biztosítottak, hogy a Coty jobb. Abba már beleegyeztem volna, hogy vagy paprikapudert, vagy Coty-paprikát adjanak és talán kaptam volna is valamit hasonlót, ha az üzletvezető nem lesz figyelmes reám. Igazi uriember volt. Összeszidta a leányokat, amiért nem küldöttek azonnal a drogueriaosztályhoz és személyesen kísért oda. Utasítást adott a segédnek, az meg szegény addig keresgélt míg le nem szedett a legmagasabb polcra egy zöldes porral tele üveget.

— Csak vigyázza tessék használni, szólott, nehogy a gyerekek kezébe kerüljön. Fel kell oldani két deci vízben és esettel szétöröszölni az egérlyukak körül. Ettől biztosan elpusztulnak.

— Nekem nem ez kell. Paprica polvront akarok, nem patkánymérget. Nekem azt mondták, hogy önként van, sőt eredeti magyar termék.

— Miért nem tetszett mindjárt hozzámmondani a rouge szót. Nem tudtam, hogy vöröset akar urasága. Tetszik tudni, ezeknek a nevének éppen úgy összezavarja az ember, mint ön

is. Azt Magyarországon miniumnak hívják. Ebben a cikkben valóban legjobb a magyar gyártmány.

Fáradtan és kimerülten kerültem vissza az üzletvezetőhöz, megköszöntem, hogy hosszú ott tartózkodásom alkalmából olyan szeretettel foglalkozott velem és indulni akartam. Nem engedett. Hogy ott mindenkit kiszolgáljak és onnan senki sem távozik elégedetlenül. Bevezetett a gyógyszerész házikönyvtárába, ahol a címben foglalt kacskaringós nevet megtaláltuk azzal a magyarzattal, hogy paprika családját így szokták nevezni. Legalább a legkisebb gyermeket adják nekem ebből a családból!

Rend az rend. Az üzletvezető telefonált a rendeléseket elkészítő osztályra, hogy küldjenek le belőle egy frank árát és átadott egy gyógyszerész segédnek. A segéd szánkozva pislogott felém és azzal vigasztalt, hogy ma már gyógyítható és reméli, hogy már nem sok paprikát fogok elhasználni. Mikor a kis kézilift leszállította a kis csomag paprikát boldogan olvastam le róla a paprika poivron rouge de la Hongrie felírást és megállapítottam a mennyiségéről, hogy a gyógyszerész nem keres rajtam többet tíz százaléknál.

Öreg este lett, mikorára hozzájutottam a paprikához. A kék tő hullámköreiben hattyuk uszkáltak és a kék környezet és fehér holdsugár vakítóbbá festette őket. Szinte ellenállhatatlan kényszer követelte, hogy szedjem ki zsebemből a paprikát és szórjam rá a kék vizre, a fehér hattyukra, az ezüstös holdra, a tóban sötétlő árnyakra, de hirtelen elhatározással, állíthatnám, hogy lelki erővel elléptem a parti korlát mellől és elmentem egy olyan vendéglőbe, hol az ablakba kitett műsoron egyszer a „gulasch“ felírását élveztem. Ahol ilyen hazai étel akad, akad ott más hazai szokás is; felíratom.

A gulasch elfogyott és amikor valami más magyar ételt kértem, megígérték, hogy bécsi tormásvirstlit hoznak. Egyenszen a magyar fővárosból, Bécsből kapták, csárdás csomagolásban. Nem mertem a kérdést tovább firtatni és a pincér szolgálatkészen tette elem a tányért. Torma helyett mustárt adtak mellé, úgy látzik azt hitték, hogy a torma csak a virstli keresztneve. Boldogan szedtem elő a paprikát és kéjjel szórtam szét a finom, színes port a tányéron elterülő virstlire. A vendégek előbb csodálkozva, aztán irigyen néztek, én pedig csak tovább hintettem a paprikát a virstlire, míg barna színe egészen piros takarót kapott és a paprika egészen ellepte. Egy öreg ur kíváncsian közelebb ült az asztalomhoz, egy fiatalabb valamivel diszkrétebben pislogott felém újságja mögött, egy anyai örömeiket váró nő hozzám küldte az urát, hogy kínáljam a virstli egy csücskével és végül hozzáfoghattam az evéshez.

Csak egy falatig jutottam el, nagyon erős volt. A pincér csodálkozott hogy nem eszem tovább, még jobban csodálkozott, mikor rosszleletet színelve, átadtam a névjegyemet és távoztam.

Másnap a vendéglő kirakatában talákoztam a két végén megcsontított virstlit fedő paprikával. Reklámnak tette ki a tulajdonos.

á. f.

Az orvosok, akik a kórház új igazgató-főorvosát végigvezették a kórtermeken, a 15-ös különszoba előtt áhítatos tisztelettel állottak meg.

— E szoba lakója Náday Tihamér, az európai festő-zseni. Egy év óta van hogy Napoleónnak képzeletét magát. Méltóztassék vele, mint császárral beszélni, mert csak alázatos alattvalókat tűr meg maga körül. Ha nem mint császárral beszélnek vele, dühöngeni kezd. Egyébként csendes, jóindulatú beteg — adta meg a szokásos felvilágosítást egy fehérköpenyes, tudós koponyájú orvos a főorvosnak.

A főorvos halkán kopogtatott és elfogodva lépett be az élőhalott festő-zseni rácosablakos, fehérre meszelt szobájába.

A festő napoleoni pózban, kemény léptekkel rötta fel és alá a szobát. Mélyen elmerülve a gondolataiban, a belépő orvosokat is alig vette észre.

— Felsőg — szólott a főorvos, fejét hajtva a festő előtt — alattvalói hódolattal vagyok bátor jelenet, hogy felséged háziórvosa gyengékedik így ma én vagyok bátor aggódni felséged egészségéért.

— Derék dolog öntől, doktor — válaszolt festő. — A császár tökéletesen jól érzi magát. Orvosi tanácsra ma nincs szükségem. Egy kisebb hadsereg azonban elkéne. Ausztria okvetlenkedik Elég volna ötven ezer katona. No és egy tucat jócsövü ágyu, természetesen hű tüzmesterekkel.

— Felsőg parancsára Frankon ifjai örömmel ragadnak fegyvert és ontják véréket a haza szolgálatában.

A főorvos pillanatnyi hallgatás után megpróbált a festő elevenére tapintani.

— Néhány gaz royalista mer csak elvetemedettségben arra gondolni, hogy felséges trónjára a gyűlölt Bourbonok méltóbbak lennének.

— A trónomat soha. Bonaparte elbánt a haza minden ellenségével. Néhány itthoni okvetlenkedőtől sem fog megijedni. A fejüket vétetem a bitangoknak. Guillotin alá állítatom valamennyit.

A főorvos figyelte minden mozdulatát. Szavain keresztül be szeretett volna látni megbomlott agyába, hogy megállapíthassa, lehet-e még rajta emberi tudással segíteni.

A festő széles mozdulatokkal szavalt még néhány percig hadseregeiről, haditerveiről, győzelmeiről, aztán kimerülten egy székre roskadt.

Az orvosok szótlánul távoztak a szobából. A folyosón a főorvos megrendülten állott meg kartársai előtt.

— Életem legnagyobb, legteljesebb munkájának tekinteném, ha Nádayt ki tudnám gyógyítani a művészetnek.

Másnap a főorvos összehívta az orvosokat és azokat ápolókat, akiket a különös kísérletnél segítségül akart felhasználni és közölte velük tervét, melyből azt remélte, hogy a nagy festő gyógyulására fog vezetni.

Felöltőszerű gummikabát 700 lei
Angol szövetgummikabát 1100 lei

Idei gummifürdősapkák 25 leitől kezdve.
Nagy választék mindennemű fürdőcikkeken.

Szőnyeg és Linoleumház

Tulajd.: POPPER GYULA IV., Bul. Berhelot (Kossut-u) 8. Kobelt-ház Tel. 18-75

— Meg fogom ölni benne Napoleont magyarázta lelkesen a főorvos — égig fogom vele játszani Napoleon etét, győzelmeitől, császárságán, busásán keresztül Szent Itonáig és meggyököződve arról, hogy amikor 21. május ötödikét írjuk fel a naptárra, a történelmi Napoleonnal a megelőző Napoleon is meg fog halni.

A következő napon a festő arra prédta, hogy ágya fölött egy naptár 300. június 14-et mutat.

— Marengo! — ujjongott föl a festő. Gyönyörű nap. Felső Itália újra rankhoné. Az osztrák armádia tönkterveve menekül.

Másnap Austerlitz, aztán Friedland, Lipese és a többiek. Minden nap diadal. Frankhon nagy és császára boldog. A császár neve beragyogja a világot.

Elba szigete... semmi... Muló kis hadarc. Vissza Párisba. Ünnepe, a császár ujra ur.

Futnak a hetek, a hónapok. Jön... jön... feltartóztatlanul a végzet.

A festő meg szeretné állítani az időt. Hiába. Az ápolók tépik... tépik, a naptár lapjait.

1815 június 18.

A festő megremegett.

— Watterloo. Tudom... Tulerő... Berkeritk... Blücher... állítsátok meg... nem akarom... feltartóztatni!...

Ledobta magát az ágyra. Szenvedett, vergődött, majd felugrott. Parancsokat ordított. Még egyszer romlura vezette nem létező hadseregét láthatatlan ellenség ellen.

Beesteledett. Vége. A csata elveszett.

A szobában csend... A halottakkal a csatatér rettenetes csendje. Menehelés. Angol hadihajó.

— Felső, ön Anglia foglya — állott eléje egyenruhában két izmos öböl.

— Igen. Szent Itona jön. Tudom. A császár megadja magát, csak Frankhon számára könyörög irgalmat.

Reggel szomorú vaságyán, Szent Itona szigetén ébredt fel a festő. Mindennap Szent Itona egy éve mulik a császár betegeskedik.

— Én Franciaország császára voltam, kiméletesebben bánhatnának velem, — panaszkodott megindítóan.

A főorvos meghatva hallgatta panaszait.

— Anglia nemes tisztelettel viselkedik nagy foglya iránt és igyekezik fog kérését teljesíteni.

A naptár 1821 május ötödikét mutatja. A festő ágyban maradt. Még hiányos óra és Napoleon meghal, Náday Tihamér, a festő pedig újre ébredve kel föl Napoleon halottágyáról.

A kórházban lázas izgalommal vár mindenki az órák mulását. A orvos alázatosan meghajolt a nagyfőnök Napoleon előtt.

— Felső ez a mai nap... attól rétek, hogy felséged... amitől Isten izzen...

A festő erőtetten mosolygott.

— Igen... érzem... 1821. május 5: egy dátum marad mindörökre! Az óra már nem érem meg. Anglia feljoghathat, doktor... még néhány óra Napoleon nincs már többé.

Az egyik ápoló papnak öltözve felta az utolsó keznetet.

Délután... az orvosok körülállják a gyárat. Az óra ötóra tizenöt percre rik... A főorvos szavai ünnepélyes szövegben hangzanak el.

— Uraim! Bonaparte Napoleon, franciaország dicső császára e pillan

atban visszaadta nagy lelkét az Urnak...

A festő végighanyatlott az ágyán. Az orvosok lélekzet visszafojtva figyeltek. Egy ápoló gyertyákat gyújtott meg az ágy lábánál és fejénél. Fojtó füst áradt szét a szobában.

A festő mozdulatlanul feküdt az ágyon... Elkövetkezett a döntő pillanat. A főorvos odalépett az ágyhoz és megérintette a festő vállát.

Ekkor hirtelen talpraugrott a festő. Szóftalanul belemeredt az orvos sze

meibe. Kínos pillanatok... Aztán odarohant a gyertyákhoz és feldöntötte őket, majd a naptárt szakította le a falról. A következő pillanatban egy ugrással az ágyon termett és hangosan felkacagott.

— Ostobaság, alattvalóim... Ti Napoleont gyászoljátok... Le a gyással, hü alattvalóim!... Napoleon halhatatlan!

És a halhatatlan Napoleon feltámadt halottas ágyáról... Náday Tihamér, a festő pedig örökre élőhalott maradt.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Harminckilencedik fejezet

melyben a nemzetes ur és vendégei még mindig az ünnepi vacsoránál ülnek, megérkezik a királyi követ és a nemzetes urnak kamarási címet hoz.

A vendégsereg javában mulatozott a nemzetes ur uri palotájában, amikor odakint egyszerre trombitahang harsant fel.

Mindenki odafigyelt és a sok beszéd egyszerre elhalt.

— Bizonyára katonák mennek gyakorlatra, — jegyezte meg Talpas Tádé, a nyugalomba vonult táncoló medve.

Azonban a trombitaszó egyre közeledett. Végre aztán Morgó Mackó nemzetes ur palotája előtt megállott. És ekkor háromszor felharsant:

— Trará, trará, trará!

Borzasi Balázs a borz az ablakhoz rohant és kinézett.

— Nem katonák ezek — mondotta azután — hanem egy hirnöknek a kísérő apródjai. Ugy látom, hogy a hirnök a nemzetes urhoz jött.

Borzasi Balázs borznak igaza volt.

A következő pillanatban ugyanis bekopogtattak az ajtón s mindjárt utána egy fess, elegáns fiatal gaval-lér lépett a szobába.

Illedelmesen meghajtotta magát, a mellényzsebéből monoklit vett ki, melyet a szemére tett és szólt:

— A házigazdát keresem, tekintetes, nemes és nemzetes Morgó Mackó kamarás urat.

— Morgó Mackó én volnék, de kamarás nem vagyok, — válaszolt a házigazda.

— Füllentő Csalavér vagyok, — mutatkozott be a fiatalember, — mint követ jöttem Leó király öfelsége udvarából. A király Morgó Mackó nemzetes urat, mint eről táviratilag bizonyára már értesülni méltóztatott, az Oroszlán-rend nagy jelvényével tüntette ki kegyelmesen, már pedig ezzel a címmel a kamarási rang jár. Azért kérem, kamarás ur, engedje meg, hogy szívből üdvözöljem!

E szavak után Füllentő Csalavér szívélyesen megrázta a nemzetes ur kezét, a vendégsereg pedig har-

sányan kiáltott:

— Éljen Morgó Mackó kamarás ur!

Aztán valamennyien újra elhelyezkedtek az asztal körül. Füllentő Csalavérnek természetesen a nemzetes ur mellett szorítottak helyet.

Igen kedves fiúnak mutatkozott ez a Füllentő Csalavér. Mindenki hamarosan meöszerezte, mert nagyon sokat és mulatságosat tudott fecsegni. Különösen érdekes volt az a sok apró tréfás történet, amit a királyi udvarról mesélt. Elmondta a legfrisebb udvari pletykát, amiken mindenki hangosan kacagott.

Sok derűtséget keltett a hallgatóság között Lajhár Adolár füstbe ment házasságának elmondásával. Ugy esett az eset, hogy Lajhár Adolár; aki sokat szeret aludni, megkérte Gazella Gizella kezét. Már a lakodalom napja is érkezett. A menyasszonyi háznál nagy volt a sürgés-forgás. Várták a vőlegényt, aki egyre késett. A kis pesztonkát hatszor is kiszalasztották a ház elé:

— Eridj csak, fiam — mondta a menyasszony anyja — kukkants csak ki az utra, jön-e már a vőlegény,

A kis pesztonka mindannyiszor azzal tért vissza, hogy bizony a vőlegénynek még a színét se látta, pedig majd kinézte a szemét utána.

Ugy gondolták, hogy majd csak megérkezik a várvavárt vőlegény s ezért Gazella Gizella magára öltötte gyönyörű fehér selyem menyasszonyi ruháját és a mirtuszkoszort is a fejére tette. Azonban az idő mult és a vőlegény csak nem jött. Már harmadik napja lesték hiába a vőlegényt és a meghívott vendégek türelmetlenségükben már széledezni kezdtek. Akkor aztán Gazella Gizella szülei, hogy szégyenben ne maradjanak, sietve más vőlegény után néztek. Ezt meg is találták Zerge Ferke személyében, aki vállalkozott rá, hogy a hoppon maradt Gazella

Gizellát feleségül veszi, ha kárpót-lásul nagy hozományt kap. Mindent megígérték neki és mindjárt meg is történt az esküvő. A vendégsereg nekilátott a lakomának s nagyban folyt már a dáridó, mikor álmosan, szemeit dörzsölve előkullogott Lajhár Adolár. Óriási röhögéssel fogadták. Azonban nem jött ki a sodrából, mert mikor megtudta, hogy a saját menyegzőjét elaludta, szó nélkül megfordult, hazaballagott és visszafeküdt az ágyba.

Ilyet és hasonló józú történeteket még sokat mesélt Füllentő Csalavér. A vidám vendégsereg minden elbeszélését nagy hahotával fogadta.

A fiatalság az asztal végén később olyan hangos lett, hogy a lár-mától a nagyok nem értették a saját szavukat. Azért a nemzetes ur jónak látta kiadni a parancsot:

— Gyerekek, mars lefeküdni az ágyba. Mordizomadt!

— Ne bántsa őket, kamarás ur — csittította Morgó urat Füllentő Csalavér — hadd ünnepeljék meg ök is a mai napot. Azt tanácsolom, menjenek a fiatalok ki a szabadba. Holdvilágos éjszaka van. Játsszanak egy kicsit. A friss levegő majd jót tesz nekik.

A gyerekek az indítványt hangos örömrivalgással fogadták és nagyokat kurjantva vidáman vonultak ki.

— Kiviszek nekik egy kis almabort is, hogy ne szomjazzanak, — szólt Füllentő Csalavér és felvett az asztalról egy teli nagy üveget.

Egy darabig még hallgatták odabent a gyerekeknek behallatszó zsi-vaját, aztán nem füleltek többé oda.

Különben is nemsokára visszaérkezett Füllentő Csalavér és a következő indítványt tette:

— Szépséges hölgyeim és kedves uraim! Azt ajánlom, hogy a díszes társaság szórakoztatására, mindenkij mondjon el sorban valami érdekes históriát. Bor mellett jól esik az embernek vidám történeteket hallgatni.

Az indítványt egyhangulag elfogadták és megkezdődött a mesemondás.

...: Hogy a mesemondás hogyan végződött, azt a jövő héten mondom el nektek, gyerekek!

Hinta

Hinta, hinta, hinta szállj!
A felhőkig meg se állj!
Hinta, hinta fenn repülj!
Menyországba penderülj!
Hopla, hopla, fahinta,
Nevet a kis Katinka,
Boldog, vidám, mosolyog,
Ugy száll, mint az angyalok!

Hinta, hinta, hopla-hó!
Fenn magasba szárnyaló!
Libbenj-libbenj felfelé!
Szállj árnyéknak nap elé!
A hintának szárnya kell,
Fel, le, aztán ujra fel,
Repülj fel a toronyig,
Meg se pihenj holnapig!

Hintán ülni, jaj mi jó,
Hintán ülni passzió,
Szállni, szállni, mint madár,
Mely a légben vigan jár,
Hinta, hinta, hopla-hopp,
Ez aztán a gyors galopp,
Mint lepke száll Katinka,
Hinta, hinta palinta.

GRAND HOTEL PARK NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST VIII., Baross-tér 10.

Telefon: J. 330-82, 331-83.

Budapest legnagyobb és legkényelmesebb szállodának egyike 200 szobával a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával szemben. Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás. Szobák 3 pengőtől feljebb. Kitűnő konyha. Fajborok. Családi kávéház elsőrangú cigányzenével. nyári terrasszal. Különtermek.

Berlini villamosóragyár

képviselőt elvállaltam és így módomban áll bármilyen fajta és legnagyobb pontossággal járó villamosórákat, esetleg teljes óráküz-pontot felállítani és üzembe hozni.

Erdeklődőknek készséggel áll rendelkezésre

Földessy Kálmán csillagászati órás
Temesvár-Erzsébetváros Dózsa-u. 43. Tel. 5-47.

Boiangeria Bănăţana

Bulevardul Carol No. 62

legjobban és olcsón fest, tisztít vegyileg. Munkák leadhatók Fraţii Schön, Józsefváros, Bonnáz- és Kossuth Lajos-utca sarkán, Reiszmosóda, Józsefváros, Török-utca és özv. Pollák Martinné, Gyár-város, Duschnitz mellett. 227

Ha szép akar lenni,

használd KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompu-deret, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Apró hirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 1 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Álláskeresőnek 25 százalék engedmény. Díj előre fizetendő.

Levelezés

2 barátnő szőke és barna, leveleznének olyan temesvári urfiúkkal akik szívesen szórakoztatnának levélileg vidéki urleányokat. Levelet kérünk a kiadóba.

Hazasság

Barátnőmet ki teljesen árva leány férjhez adnám komoly gondolkozásu uriemberhez aki nem hozományra hanem gondos jó feleségre vágyik. Leveleket „Jó feleség” jelígre a kiadóba kérek.

Földbirtokos árva vagyok 150 hold föld és nagyobb készpénz hozományom is van. Keresek egy olyan élettársat aki nem csak hozományomért hanem magamért is szeretne. Leveleket részletes leirással és vagyoni helyzet összege megírásával kérem „Élettárs” jelígre a kiadóba.

Alkalmazás

Kezdő gép- és gyorsíró ki románul is perfektl beszél kerestetik ügyvédi irodába. Ajánlatokat lehetőleg románul „Gép” jelígre a kiadóba küldjenek.

Raktárnoknak alkalmaznék állás nélküli kereskedőt szeptember 1-re. Ajánlatokat „Kereskedő” jelígre a kiadóba.

Kifutófiu azonnal felvétetik Celuloza cégnél, Dózsa-utca.

Könyvelő magyar, német levelező kerestetik export-import vállalatához. Ajánlatokat ilyen állásban már volt egyénektől kérek „Jó fizetés” jelígre a kiadóba.

Lakás

Butorozott szoba külön bejáratú kerestetik. Ajánlatokat „Szerény igényű” jelígre a kiadóba.

2 szobás fürdőszobás modern utcai lakás kerestetik október 1-re. Ajánlatot „Tiszta lakás”

4 szobás elegáns lakás a Belvárosban átadó. Érdeklődők címet kérem „Belváros” jelígre a kiadóba.

Egyedülálló hölgy különbejáratu butorozott szobát keres azonnali beköltözésre. Címet a kiadóba küldjenek.

5-6 szobás lakás kerestetik az Erzsébetvárosban esetleg cserélni is lehet 3 szobásra. Ajánlatot lakás megjelölésével „Erzsébetváros” jelígre a kiadóba.

Szoba konyhás lakás kerestetik. Címet kérek a kiadóba.

Modern három szobás lakás kerestetik a józsefvárosi Bohnáz-utca közelében 1928 május 1-re. Értekezni lehet Hammer Róbertnél Bohnáz-utca 20.

Adas-vétel

Világosszürke férfiöltöny középtermetre eladó. Il., Liget-ut 9. fl. 2/a.

Gükrös ruhaszekrény fehér és fehér kerakasztal kerestetik megvételre. Címet kérek a kiadóba.

Hálószoba butor lehetőleg világos megvételre kerestetik. Címet kérek a kiadóba.

Allást keres

Jó megjelenésű fiatalasszony, ki románul, magyarul és németül jól beszél, állást keres pénztárhoz, vagy elárusítóknak is menne. Megkereséseket „Tröbl-utca 5” jelígre a kiadóba kérek.

Kezdő hivatalnoknő állást keres. Cim a kiadóban.

Pénzbeszedői állást keres 200 ezer lei ova-dekkel rendelkező 30 éves intelligens férfi. Szíves meghívó sorokat „Allas” jelígre a kiadóba.

Masamodnő perfekt munkaerő, ajánlkozik. Cim a kiadóban.

Különfété

Bérbeadnám hosszabb időre ujjonnan épülő 2 szobás házat annak aki az építkezéshez hozza segít. Érdeklődni lehet Belváros, Mercy-utca 1, a házmesternél.

Elektromosan hegesztünk motorfejeket, tengelyeket és géprészeket teljes garanciával Friedrich Testvérek hegesztő-telepe, Timisoara. (908)

Fizessen elő a Déli Hirlapra!

Cipészek és szijgyártók figyelmébe!

Állandóan nagy raktár az összes kül-és belföldi bőráruban és divatbőrárukban Mélyen leszállított árak. Gerson Klein utóda Eibenschütz Hermann bórkereskedő, Temesvár-Belváros.

Üzlethelyiség

a Józsefváros legforgalmasabb helyen bármely szakma részére (bankfióknak is) alkalmas

Kiadó

Cim a kiadóban.

(1040)

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a Petöfi csárda mellett

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. (688) Ugyanott téglá is kapható.

Poloskairtást

biztos eredménnyel és feltűnően olcsó áron végzek. Ágyakat és egyéb butor-darabokat tisztításra garancia mellett elvállalok. Levelezőlap hívásra házhöz megyek. Butorjavítást is elfogadok.

Cotarla Janos butorasztalos

Timisoara-Gyárv. Körte-u. 5.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó anyánk, nagyanya és anyós

özv. Schmelczer Péterné szül. Bundy Rozália

közismert vendéglősné 75 éves korában a halotti szentségek felvétele után f. hó 30-án délelőtt nyolc órakor jobblétre szenderült. Temetése f. hó 31-én délután hat órakor a gyárvarosi temető kapolnájából lesz.

Gyászolják.

Bocsán Aurelné szül. Schmelczer Emilia, Kertész Péterné szül. Schmelczer Anna, Schmelczer József, Bittó Ferencné szül. Schmelczer Józsa gyermekei, Bocsán Aurél, Kertész Péter, Bittó Ferenc vejei, Schmelczer Józsefné szül. Magyar Berta menyé, unokái és számos rokona.

Temesvár, 1927 július 30.

Béke lebegjen áldott hamvai fölött!

Házhelyek

építőanyaggal hosszú részletre Kardos-telepen (941)

Mezőgazdák „Azoform” baktériumtrágya a legolcsóbb nitrogéntrágya. Az egész világon meglepő eredményekkel kísérleteztek „Azoform”-al. A németországi nagy terméseredmények titka az „Azoform”. Egy doboz ára (1 3/4 holdra) Lei 350.— Képviselő: Ch. Saljó és Társa Temesvár IV., Pályaudvar-ut.

LIPCSEI mintavásár a világ legnagyobb árumintavására

10.000 kiállító 21 országból, 155.000 vásárló 44 országból

1927 őszén

augusztus 28-tól szeptember 5 ig

Közelebbi felvilágosítással az utazási kedvezményekről, díjmentes német vizum megszerzéséről, lakás szerzéséről, stb. nyújt

Angerbauer Jenő

a lipcsei árumintavásár tb. képviselője

TIMISOARA, I., Strada General Praporgescu 3. I. emelet

és a lipcsei mintavásár rendezőse, LEIPZIG.

Nyári vasuti menetrend.

(Érvényes május 15-től).

Indulás a józsefvárosi pályaudvarról

Bukarest felé személyv. éjjel
Arad felé személyvonat reggel
Radna felé vegyesvonat reggel
Báziás felé személyvonat reggel
Buziás felé személyvonat (csak vasár- és ünnepnapokon) reggel
Zsombolya felé vegyesvonat reggel
Arad felé személyvonat reggel
Resica felé személyvonat reggel
Perjámos-Valkány vegyesvonat reggel
Bukarest felé gyorsvonat reggel
Arad-Nagyvárad felé sz. v. d. e.
Gyér felé vegyesvonat délelőtt
Nagyszentmiklós-Csanád sz. v. délelőtt

Buziás felé vegyesvonat reggel
Bukarest felé személyvonat d. e.
Jugoszlávia-Keresztes délelőtt
Zsombolya-Szeged felé sz. v. d. e.
Zsombolya felé szimplon délután
Arad felé gyorsvonat délután
Resica felé gyorsvonat délután
Buziás felé személyvonat d. u.
Arad felé személyvonat délután
Zsombolya felé vegyesvonat d. u.
Radna felé vegyesvonat délután
Perjámos felé vegyesvonat d. u.
Valkány felé vegyesvonat d. u.
Karánsebes felé személyvonat d. u.
Nagyszentmiklós felé személyvonat délután

Csanád felé személyvonat d. u.
Resica felé személyvonat délután
Báziás felé személyvonat d. u.
Bukarest felé személyvonat d. u.
Keresztes-Jugoszlávia felé v. v. délután

Gyér felé vegyesvonat délután
Bukarest fele szimplon délután
Buziás felé személyvonat d. u.
Arad felé személyvonat délután
Zsombolya felé vegyesvonat d. u.
Zsombolya felé gyorsvonat éjjel
Arad felé gyorsvonat éjjel

Érkezés a józsefvárosi pályaudvarra

Aradról személyvonat éjjel
Bukarestből személyvonat reggel
Zsombolyáról vegyesvonat reggel
Gyérről vegyesvonat reggel
Nagyszentmiklósról személyv. reg.
Csanádról személyvonat reggel
Resicáról személyvonat reggel
Keresztes-Jugoszlávia vegyesv. reggel

Zsombolyáról gyorsvonat reggel
Buziásról személyvonat reggel
Aradról gyorsvonat reggel
Báziásról személyvonat reggel
Radnáról vegyesvonat reggel
Karánsebesről személyv. reggel
Perjámos-Valkány vegyesv. reg.
Aradról személyvonat reggel
Zsombolyáról vegyesvonat reggel
Bukarestből személyvonat reggel
Bukarestből szimplon reggel
Arad-Máriaradnáról sz. v. d. u.
Buziásról személyvonat délután
(Csak május 15-től szeptember 15-ig közlekedik.)

Gyérről vegyesvonat délután
Keresztes-Jugoszlávia vegyesv. délután

Aradról személyvonat délután
Zsombolyáról vegyesvonat d. u.
Báziásról személyvonat délután
Resicáról gyorsvonat délután
Radnáról vegyesvonat délután
Aradról gyorsvonat délután
Zsombolyáról szimplon délután
Nagyszentmiklósról sz. v. d. u.
Csanádról személyvonat délután
Resicáról személyvonat délután
Bukarestből személyvonat d. u.
Buziásról vegyesvonat délután
Perjámos-Valkány vegyesv. d. u.
Aradról személyvonat este
Bukarestből gyorsvonat este
Buziásról személyvonat este (csak vasár- és ünnepnapokon)
Zsombolya-Szeged sz. v. este